

ségi óvással támadott jogerős határozat érdemben megalapozatlan. Ebben az esetben elképzelésem szerint függetlenül az óvás irányától és indítványától, a jogerős határozat hatályon kívül helyezése és az eljárás megismétlésére történő utasítás adása az alsó fokú bíróság számára elképzelhető lenne.

Dr. Vas Éva főiskolai docens:

Tisztelt Elnökség! Tisztelt Hallgatóság!

Véleményem szerint a Btk.-t módosító tervezet /továbbiakban: Tervezet/ készítői helyesen döntöttek akkor, amikor viszonylag kisszámú büntetőjogi rendelkezést tartottak módosításra, illetve kiegészítésre szorulónak, hiszen a gyakorlati tapasztalatok azt igazolták, a hatályos Btk. alapvetően meg tudott felelni céljának.

Áttanulmányozva a mai szakmai vitára rendelkezésre bocsátott Btk., Btké., Be., BV. tvr. és Sztv. módosítását célzó tervezeteket, úgy döntöttem, hogy - időkiméltetés céljából - csak néhány olyan, főleg a Btk.-t módosító, illetve kiegészítő javaslatra reagálok hozzászólásomban, melyet az előttem szót kapó Tisztelt Tagtársak még nem vagy alig érintettek.

A közérdekű munka

A Tervezet főbüntetésként, a javító-nevelő munka egyik fajtájaként szabályozza a bevezetésre kerülő közérdekű munkát. Javaslom, hogy a szigorított javító-nevelő munkához hasonlóan, önálló főbüntetés legyen, s a Tervezettől eltérően ne órákban, hanem napokban legyen meghatározva a Btk.-ban a generális minimuma és maximuma.

Amennyiben végül a közérdekű munka a javító-nevelő munka egyik változataként kerül elfogadásra, javaslom, hogy külön §-ban szabályozzák a kijelölt munkahelyen végzendő javító-nevelő munka, illetve a közérdekű munka egyes szabályait, hiszen joghátrány jellegük és ennek folytán részletszabályaik sem azonosak.

A javító-nevelő munka

Jelen módosító javaslatokban ugyan nem szerepel, de ehelyütt is szeretném felvetni azt a kérdést, miért kell a javító-nevelő munkára ítélt különféle munkajogi joghátrányokkal /pl. munkaviszony szünetelése/ is sújtani. Nézetem sze-

rint ezek a jogkövetkezmények nem szolgálják a Btk. 37. §-ában meghatározott büntetési célokat, s ezért ma már nem is lenne rájuk szükség. Feleslegesnek tartom a Tervezet 5./ és 3./ §-ának azt a részét, mely azt fogalmazza meg, hogy a javító-nevelő munka /és a szigorított javító-nevelő munka/ nem kényszeríthető ki.

Főbüntetés helyett alkalmazható mellékbüntetések

Javaslom, hogy történjen utalás a Btk. 38. § /3/ bekezdésében vagy a 88. §-ában /esetleg a Btk. 60., illetve 62. §-ánál/ arra, hogy a vagyon-elkobzás és a kitiltás főbüntetés helyetti alkalmazásának nem feltétele az elkövető szabadságvesztésre ítéltése.

Két vagy három évi szabadságvesztésnél legyen a határ?

Nem osztom a Tervezet 7. §-át helyeslők nézetét abban; hogy a három évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekményeknél is legyen lehetőség az elkövető próbára bocsátására.

Ezáltal aszinkronia alakulna ki a próbára bocsátás és a főbüntetés helyett alkalmazott mellékbüntetés kiszabásának lehetősége között, mivel a Btk. 88.-ánál változatlan az a feltétel, hogy az elkövetett bcs. büntetési tétele két évi szabadságvesztésnél ne legyen súlyosabb.

Aggályom van a Tervezet 15. §-ában szereplő módosítási javaslattal szemben is. Változatlanul érvényesnek és igaznak tartom ugyanis a Btk. 125. §-a Miniszteri indoklásának azt a megállapítását, mely szerint "A büntetést helyettesítő fegyelmi fenytés lehetőségét a Javaslat a vétségekre korlátozza. A büntettek absztrakt társadalomra veszélyessége olyan súlyú, hogy a büntetés célja nem érhető el csupán fegyelmi fenytéssel." Tény, hogy a Btké. 18. §-a szerint katonával szemben megrovás /Btk. 71. §/ helyett fegyelmi fenytés jelenleg is alkalmazható. Ez a jogszabályi rendelkezés teszi lehetővé ugyanis, hogy a büntettet elkövető katona esetében sor kerülhessen - kivé-

teles esetben - büntetés helyett fegyelmi fenytés alkalmazására. Úgy gondolom azonban, hogy a Btk. 18. §-ának alkalmazása elsősorban a Btk. 28., illetve 36. §-ában meghatározott esetekben jöhet szóba. A hatályos Btk., az 1961. évi V. tv.-hez képest, eleve kiszélesítette a bűncselekmények fegyelmi jogkörben történő elbírálásának eseteit, s ennek további kiterjesztését indokolatlannak tartom olyan katonai büntettekre, melyek három évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendők.

Üzérkedés

Az eddig is legtöbb vitát kiváltó gazdasági bűncselekmény, az üzérkedés javasolt módosításával a folyamatos elkövetés szükséges tényállási elemmé "emelése" miatt nem tudok egyetérteni. A Tervezet 27. §-ának elfogadása esetén olyan furcsa helyzet jönne létre, hogy bűncselekmény lenne, ha az elkövető folyamatosan jogosulatlanul /pl. engedély nélkül/ kereskedik, bár a lakosság valós szükségleteit elégíti ki, míg nem minősülne bűncselekménynek pl. a jegyüzérnek az a magatartása, amellyel árdrágításra alkalmas más módon üzérkedik, de a büntető ügyben az eljáró hatóságok nem tudják bizonyítani a folyamatos elkövetést.

Már most érzékelhető, hogy problémát fog okozni az üzérkedés kapcsán a folyamatos elkövetés értelmezése.

Az üzérkedés és a jogosulatlan kereskedés tervezett tényállása - a folyamatos vállalkozás fenntartása kivételével - teljesen egyező.

Elhatároló ismérvként a javasolt Sztv. módosítás "a csekély értékű, illetve mennyiségű árura" nézve elkövetést jelöli meg. Javaslom, hogy a Btk. vagy Btké. által meghatározott objektivebb elhatárolási ismérv, fix értékhatár /pl. a BK 108.-ban szereplő 20.000 Ft./ válassza el az üzérkedést a jogosulatlan kereskedés szabálysértésétől.